

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Działania rządu RP w odniesieniu do derogacji dla energetyki

Bernard Błaszczyk
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Środowiska

ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa
tel. (+48 22) 57 92 900

www.mos.gov.pl

Podstawa prawna 1/2

- tzw. „pakiet klimatyczno-energetyczny”
- tzw. „dyrektywa EU-ETS”
dyrektywa 2009/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE w celu usprawnienia i rozszerzenia wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. Urz. UE L 140 z 05.06.2009 r.)
- Dyrektywa 2008/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 listopada 2008 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE w celu uwzględnienia działalności lotniczej w systemie handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie (Dz. Urz. UE L 8 z 13.01.2009 r.)

Podstawa prawna 2/2

- Art. 10c dyrektywy ETS: bezpłatne uprawnienia na produkcję energii elektrycznej mogą otrzymać podmioty, które **funkcjonowały w dniu 31.12.2008 r.**, lub wobec których **fizycznie wszczęto proces inwestycyjny przed 31.12.2008 r.**,
- Warunki „derogacji”:
 - ✓ I i II dot. niedostatecznej integracji krajowej sieci z siecią UCTE (warunek ten spełniają – Litwa, Łotwa, Estonia, Cypr i Malta),
 - ✓ III próg zależności od **jednego paliwa kopalnego >30%** oraz **poziom PKB na mieszkańca < 50%** średniej UE (warunek ten spełniają **Polska**, Czechy, Węgry, Bułgaria i Rumunia).
- Maksymalny przydział bezpłatnych uprawnień 70% w 2013 r. Przydział ten ma się stopniowo zmniejszać do 0% w 2020 r.

Implementacja dyrektywy EU-ETS

I. Postanowienia będące w gestii KE (wiążąca decyzja KE):

- metodologia przydziału uprawnień do emisji;

II. Postanowienia będące w gestii państwa członkowskiego:

- kwalifikacja inwestycji (w tym w tym celu);
- plan inwestycyjny (KPI);
- określenie rynkowej ceny uprawnień;
- monitoring i wdrażanie KPI;
- ścieżka spadkowa darmowego przydziału.

Zalecenia nie są prawnie wiążące, ale ewentualne wykroczenie poza ich ramy może spowodować brak akceptacji KE dla wniosku derogacyjnego państwa członkowskiego.

Wniosek derogacyjny

Uzyskanie derogacji - przedłożenie KE **do 30.09.2011 r.** wniosku zawierającego:

- potwierdzenie spełnienia kryterium progowego (ww. próg zależności od jednego paliwa kopalnego oraz poziom PKB na mieszkańca);
- metodę rozdziału uprawnień i liczbę uprawnień przewidzianych dla poszczególnych instalacji;
- wykaz instalacji wraz z liczbą przydzielonych uprawnień;
- krajowy plan inwestycyjny zawierający także przepisy dotyczące sposobu monitoringu jego realizacji;
- dowody, że plan nie stwarza zakłóceń konkurencji.

KPI: propozycje KE

KE opracowała dokument (*discussion paper "Requirements of National Plan"*) przedstawiający dotychczasowe ustalenia co do KPI.

W dokumencie brak jest:

- możliwości włączenia do KPI projektów w zakresie rozwoju energetyki jądrowej;
- bezpośredniego odniesienia do kwalifikowalności inwestycji zwiększających moc zainstalowaną w krajowym systemie energetycznym (lecz czyniących to w sposób przyjazny dla środowiska w porównaniu ze scenariuszem *Business As Usual*);
- możliwości włączenia do KPI inwestycji w OZE w ramach procesu wdrożenia dyrektywy o promowaniu energii ze źródeł odnawialnych 2009/28/WE.

KPI: propozycje PL 1/2

W opinii Polski, państwa będące w procesie dochodzenia do średniego w UE wskaźnika PKB/capita i związanego z nim wzrostu zużycia energii elektrycznej w nadchodzących latach, powinny mieć możliwość uwzględnienia w KPI:

☐nie tylko budowy mocy zastępujących te odstawiane, lecz także budowę bardziej efektywnych (wysokosprawnych elektrowni węglowych oraz gazowych), dodatkowych mocy, o mniejszych emisjach niż w scenariuszu kontynuacji BAU.

KPI: propozycje PL 2/3

W rozmowach nieformalnych KE potwierdziła, że rozliczenie wymogów inwestycyjnych będzie przebiegało na szczeblu krajowym, tzn. zostanie określona kwota wymaganych inwestycji na okres do 2020 r. dla całego sektora elektroenergetycznego i z tychże inwestycji będzie rozliczane dane państwo.

Nie planuje się rozliczenia z inwestycji na poziomie indywidualnych instalacji – tzn. przydział dla instalacji indywidualnych nie będzie warunkowany inwestycjami.

KPI: propozycje PL 2/3

W gestii danego Państwa Członkowskiego będzie ustanowienie sprawiedliwego systemu przydziału darmowych uprawnień, aby zapobiec zjawisku *windfall profits* na szczeblu indywidualnych instalacji.

Jednocześnie na szczeblu krajowym zagadnienia dotyczące KPI są szeroko analizowane przez zespół powołany przez Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie, w którym udział biorą przedstawiciele administracji (Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Środowiska, KASHUE), firmy konsultingowe i prawnicze oraz przedstawiciele sektora energetycznego.

„Fizyczne rozpoczęcie”: propozycje KE

KE opracowała wytyczne (*discussion paper* *“Eligible installations”*) wskazujące jakie instalacje mogą być objęte derogacją oraz przedstawiające definicję fizycznego rozpoczęcia procesu inwestycyjnego w przypadku nowych instalacji.

Obecne podejście KE: umożliwienie skorzystania z derogacji wytwórcom energii elektrycznej produkującym nawet śladową ilość ciepła, a także elektrociepłowniom.

„Fizyczne rozpoczęcie procesu inwestycyjnego”: działania PL 1/3

- Polska popiera podejście do kwestii kwalifikowalności instalacji. Jest to istotne w kontekście ilości instalacji mogących skorzystać z opcji derogacji od 2013 r. w Polsce ponieważ (poza drobnymi wyjątkami) nie ma w naszym kraju instalacji produkujących wyłącznie energię elektryczną.
- Definicja „fizycznego rozpoczęcia procesu inwestycyjnego” – podstawa oceny rozpoczęcia inwestycji: art. 41 ustawy Prawo budowlane.

„Fizyczne rozpoczęcie procesu inwestycyjnego”: działania PL 2/3

Interpretacja przedstawiona przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego została przekazana Komisarz Hedegaard. „**Fizyczne rozpoczęcie procesu inwestycyjnego**”, następuje w razie rozpoczęcia jednej z czterech kategorii prac przygotowawczych, którymi w rozumieniu przepisów ustawy Prawo budowlane, są:

- wytyczenie geodezyjne obiektów w terenie,
- wykonanie niwelacji terenu,
- zagospodarowanie terenu budowy wraz z budową tymczasowych obiektów budowlanych,
- wykonanie przyłączy do sieci infrastruktury technicznej na potrzeby budowy.

„Fizyczne rozpoczęcie procesu inwestycyjnego”: działania PL 3/3

Ponadto, Ministerstwo Gospodarki poczyniło w tym zakresie działania mające na celu wyłonienie instalacji istniejących i takich, co do których podjęto proces inwestycyjny i określenie liczby podmiotów i mocy poszczególnych instalacji, które będą mogły kwalifikować się do wykazu zgodnie z projektowanymi wytycznymi KE i przepisami krajowymi.

Lex specialis dla new entrances 1/6

Projekt nowej o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych

Art. 21 ust. 1. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki określi w drodze rozporządzenia, liczbę lub procentowy udział uprawnień do emisji, jakie w okresie rozliczeniowym obejmującym lata 2013-2020 mogą zostać przyznane instalacjom objętym systemem, kierując się koniecznością wypełnienia zobowiązań wynikających z przepisów prawa Unii Europejskiej.

ust 2. Krajowy ośrodek przygotowuje projekt wykazu instalacji objętych systemem w okresie rozliczeniowym rozpoczynającym się w dniu 1 stycznia 2013 r. wraz z przyznaną im liczbą uprawnień do emisji, zgodnie z przepisami wykonawczymi wydanymi przez Komisję Europejską na podstawie art. 10a ust. 1 dyrektywy 2003/87/WE

Lex specialis dla new entrances 2/6

Art. 21. ust. 3. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki przygotowuje projekt wykazu instalacji wytwarzających energię elektryczną objętych systemem w okresie rozliczeniowym rozpoczynającym się w dniu 1 stycznia 2013 r. wraz z przyznaną tym instalacją liczbą uprawnień do emisji określoną zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej przyjętymi dla wdrożenia art. 10c dyrektywy 2003/87/WE

ust. 8. Rada Ministrów przyjmuje wykazy w drodze rozporządzenia, kierując się koniecznością uwzględnienia stanowiska Komisji Europejskiej, zapewnienia równego traktowania instalacji objętych wykazami i potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego.

Lex specialis dla new entrances 3/6

Art. 48. ust 1. Zezwolenie może być wydane na wniosek podmiotu podejmującego realizację instalacji spalania z wyjątkiem instalacji spalania odpadów niebezpiecznych lub komunalnych o nominalnej mocy cieplnej powyżej 20 MW, która będzie wytwarzała energię elektryczną przeznaczoną do sprzedaży osobom trzecim, i w której nie będą prowadzone inne rodzaje działalności, wymienione w załączniku do ustawy, niż spalanie paliw.

ust. 2. Podjęcie realizacji instalacji ma miejsce w dniu faktycznego rozpoczęcia procesu inwestycyjnego dotyczącego tej instalacji. Za dzień faktycznego rozpoczęcia procesu inwestycyjnego uznaje się dzień, jaki nastąpił przed dniem 31 grudnia 2008 r., w którym rozpoczęto budowę poprzez podjęcie prac przygotowawczych na terenie budowy.

Lex specialis dla new entrances 4/6

Art. 48. ust. 3. Do wydania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 6.

ust. 4. Wniosek o wydanie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, powinien także zawierać:

- 1) miejsce realizacji nowej instalacji,
- 2) opis, harmonogram i planowany termin zakończenia procesu inwestycyjnego,
- 3) informację o tytule prawnym do składników majątkowych lub niemajątkowych wchodzących w skład instalacji spalania.

ust. 5. Do wniosku o wydanie zezwolenia należy dołączyć potwierdzenie złożenia wniosku o wydanie pozwolenia zintegrowanego albo pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, jeżeli podmiot, o którym mowa w ust. 1, nie posiada tych pozwoleń w stosunku do instalacji, której dotyczy wniosek.

Lex specialis dla new entrances 5/6

Art. 48. ust. 6. W zezwoleniu dla instalacji, której dotyczy wniosek, w szczególności nie przyznaje się uprawnień do emisji.

ust. 7. Prowadzący instalację w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia eksploatacji instalacji, której dotyczył wniosek, występuje do właściwego organu o zmianę zezwolenia w zakresie spraw, o których uprzednio nie rozstrzygnięto.

ust. 8. Obowiązek rozliczenia wielkości emisji powstaje z dniem wydania decyzji o zmianie zezwolenia, o której mowa w ust. 7.

Lex specialis dla new entrances 6/6

Art. 48. ust. 6. W zezwoleniu dla instalacji, której dotyczy wnioski, w szczególności nie przyznaje się uprawnień do emisji.

ust. 7. Prowadzący instalację w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia eksploatacji instalacji, której dotyczył wnioski, występuje do właściwego organu o zmianę zezwolenia w zakresie spraw, o których uprzednio nie rozstrzygnięto.

ust. 8. Obowiązek rozliczenia wielkości emisji powstaje z dniem wydania decyzji o zmianie zezwolenia, o której mowa w ust. 7.

Art. 87. ust. 1. Prowadzący instalacje, które zostaną objęte systemem od dnia 1 stycznia 2013 r., należące do rodzajów instalacji określonych w załączniku do ustawy mają obowiązek uzyskania zezwolenia do dnia 30 czerwca 2011 r.

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Dziękuję za uwagę

Bernard Błaszczyk
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Środowiska

ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa
tel. (+48 22) 57 92 900

www.mos.gov.pl